

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

മിത്രേയുശ്ച ദിവോദാസാച്യവനസ്തത്സുതോ നൃപ |

സുദാസഃ സഹദേവോഽഥ സോമകോ ജന്തുജൻമകൃത് || 1 ||

തസ്യ പുത്രശതം തേഷാം യവീയാൻ പുഷ്തഃ സുതഃ |

ദ്രുപദോ ദ്രൗപദീ തസ്യ ധൃഷ്ടദ്യുത്നാദയഃ സുതാഃ || 2 ||

ധൃഷ്ടദ്യുത്നാദ് ധൃഷ്ടകേതുർഭാർമ്യഃ പഞ്ചാലകാ ഇമേ |

യോജമീഡസുതോ ഹൃന്യ ജക്ഷഃ സംവരണസ്തതഃ || 3 ||

തപത്യാം സൂര്യകന്യായാാം കുരുക്ഷേത്രപതിഃ കുരുഃ |

പരീക്ഷിത് സുധനുർജഹ്നുർനിഷധാശ്വഃ കുരോഃ സുതാഃ || 4 ||

സുഹോത്രോഭൂത് സുധനുഷശ്ചവനോഽഥ തതഃ കൃതീ |

വസുസ്തസ്യോപരിചരോ ബൃഹദ്രഥമുഖാസ്തതഃ || 5 ||

കുശാംബമത്സ്യപ്രത്യഗ്രചേദിപാദ്യാശ്ച ചേദിപഃ |

ബൃഹദ്രഥാത് കുശാഗ്രോഭൂദ്യുഷഭസ്തസ്യ തത്സുതഃ || 6 ||

ജജ്ഞേ സത്യഹിതോപത്യം പുഷ്പവാംസ്തത്സുതോ ജഹുഃ |

അന്യസ്യാം ചാപി ഭാർയായാം ശകലേ ദേവ ബൃഹദ്രഥാത് || 7 ||

തേ മാത്രാ ബഹിരുത്സൃഷ്ടേ ജരയാ ചാഭിസന്ധിതേ |
ജീവ ജീവേതി ക്രീഡന്ത്യാ ജരാസന്ധോഭവത് സുതഃ || 8 ||

തതശ്ച സഹദേവോഭൂത് സോമാപിർയച്ഛൂതശ്രവാഃ |
പരീക്ഷിദനപത്യാഭൂത് സുരമോ നാമ ജാഹ്നവഃ || 9 ||

തതോ വിദൂരമസ്തസ്മാത്
സാർവഭൗമസ്തതോഭവത് |
ജയസേനസ്തത്തനയോ
രാധികോത്യായുതോ ഹൃഭൂത് || 10 ||

തതശ്ച ക്രോധനസ്തസ്മാദ് ദേവാതിമിരമുഷ്യ ച |
ഋഷ്യസ്തസ്യ ദിലീപോഭൂത് പ്രതീപസ്തസ്യ ചാത്മജഃ || 11 ||

ദേവാപിഃ ശന്തനുസ്തസ്യ ബാഹ്ലീക ഇതി ചാത്മജാഃ |
പിതൃരാജ്യം പരിത്യജ്യ ദേവാപിസ്തു വനം ഗതഃ || 12 ||

അഭവച്ഛന്തനു രാജാ പ്രാൺമഹാഭിഷസംജ്ഞിതഃ |
യം യം കരാഭ്യാം സ്വപൃശതി ജീർണം യൗവനമേതി സഃ || 13 ||

ശാന്തിമാപ്നോതി ചൈവാഗ്ര്യാം കർമണാ തേന ശന്തനൂഃ |
സമാ ദ്വാദശ തദ്രാജ്യേ ന വവർഷ യദാ വിഭുഃ || 14 ||

ശന്തനൂർബ്രാഹ്മണൈരുക്തഃ പരിവേത്തായമഗ്രഭുക് |
രാജ്യം ദേഹ്യഗ്രജായാശു പുരരാഷ്ട്രവിവൃദ്ധയേ || 15 ||

ഏവമുക്തോ ദ്വിജൈർജ്യേഷ്ഠം
ഛന്ദയാമാസ സോബ്രവീത് |
തൻമന്ത്രിപ്രഹിതൈർവിപ്രൈർ -
വേദാദ് വിഭ്രംശിതോ ഗിരാ || 16 ||

വേദവാദാതിവാദാൻ വൈ തദാ ദേവോ വവർഷ ഹ |
ദേവാപിർയോഗമാസ്ഥായ കലാപഗ്രാമമാശ്രിതഃ || 17 ||

സോമവംശേ കലൗ നഷ്ടേ
കൃതാദൗ സ്ഥാപയിഷ്യതി |
ബാഹ്ലീകാത് സോമദത്തോഭൂദ്
ഭൂരിർഭൂരിശ്രവാസ്തതഃ || 18 ||

ശലശ്ച ശന്തനോരാസീദ് ഗംഗായാം ഭീഷ്മ ആത്മവാൻ |
സർവധർമവിദാം ശ്രേഷ്ഠോ മഹാഭാഗവതഃ കവിഃ || 19 ||

വീരയുമാഗ്രണീർയേന രാമോഽപി യുധി തോഷിതഃ |
ശന്തനോർദാശകന്യായാം ജജ്ഞേ ചിത്രാംഗദഃ സുതഃ || 20 ||

വിചിത്രവീര്യശ്ചാവരജോ നാമ്നാ ചിത്രാംഗദോ ഹതഃ |
യസ്യാം പരാശരാത് സാക്ഷാദവതീർണോ ഹരേഃ കലാ || 21 ||

വേദഗുപ്തോ മുനിഃ കൃഷ്ണോ യതോഽഹമിദമധ്യഗാം |
ഹിത്വാ സ്വശിഷ്യാൻ പൈലാദീൻ ഭഗവാൻ ബാദരായണഃ || 22 ||

മഹ്യം പുത്രായ ശാന്തായ പരം ഗുഹ്യമിദം ജഗൗ |
വിചിത്രവീര്യോഽഥോവാഹ കാശിരാജസുതേ ബലാത് || 23 ||

സ്വയംവരാദുപാനീതേ അംബികാംബാലികേ ഉദേ |
തയോരാസകുതഹൃദയോ ഗൃഹീതോ യക്ഷമണാ മൃതഃ || 24 ||

ക്ഷേത്രേപ്രജസ്യ വൈ ഭ്രാതൂർമാത്രോക്തോ ബാദരായണഃ |
ധൃതരാഷ്ട്രം ച പാണ്ഡും ച വിദുരം ചാപ്യജീജ്ഞാത് || 25 ||

ഗാന്ധാർയം ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ജജ്ഞേ പുത്രശതം നൃപ |
തത്ര ദുർയോധനോ ജ്യേഷ്ഠോ ദുഃശലാ ചാപി കന്യകാ || 26 ||

ശാപാൻമൈമുനരുദ്ധസ്യ പാണ്ഡോഃ കുന്ത്യാം മഹാരഥാഃ |
ജാതാ ധർമാനിലേന്ദ്രഭ്യോ യുധിഷ്ഠിരമുഖാസ്ത്രയഃ || 27 ||

നകുലഃ സഹദേവശ്ച മാദ്ദ്യാം നാസത്യദസ്രയോഃ |
ദ്രൗപദ്യാം പഞ്ച പഞ്ചഭ്യഃ പുത്രാസ്തേ പിതരോഭവൻ || 28 ||

യുധിഷ്ഠിരാത് പ്രതിവിന്ധ്യഃ ശ്രുതസേനോ വൃകോദരാത് |
അർജുനാഹ്ലൂതകീർത്തിസ്തു ശതാനീകസ്തു നാകുലിഃ || 29 ||

സഹദേവസുതോ രാജംഹരുതകർമാ തഥാപരേ |
യുധിഷ്ഠിരാത് തു പൗരവ്യാം ദേവകോഥ ഘടോത്കചഃ || 30 ||

ഭീമസേനാധിഡിംബായാം കാൽയാം സർവഗതസ്തതഃ |
സഹദേവാത് സുഹോത്രം തു വിജയാസുത പാർവതീ || 31 ||

കരേണുമത്യാം നകുലോ നിരമിത്രം തഥാർജുനഃ |
ഇരാവന്തമുലൂപ്യാം വൈ സുതായാം ബഭ്രുവാഹനം |
മണിപൂരപതേഃ സോഽപി തത്പുത്രഃ പുത്രികാസുതഃ || 32 ||

തവ താതഃ സുഭദ്രായാമഭിമന്യുരജായത |
സർവാതിരഥജിദ് വീര ഉത്തരായാം തതോ ഭവാൻ || 33 ||

പരിക്ഷീണേഷു കുരുഷു
ദ്രൗണേർബ്രഹ്മാസ്ത്രതേജസാ |
ത്വം ച കൃഷ്ണാനുഭാവേന
സജീവോ മോചിതോന്തകാത് || 34 ||

തവേമേ തനയാസ്താത ജനമേജയപൂർവകാഃ |
ശ്രുതസേനോ ഭീമസേന ഉഗ്രസേനശ്ച വീര്യവാൻ || 35 ||

ജനമേജയസ്ത്വാം വിദിത് -

വാ തക്ഷകാന്നിധനം ഗതം |
സർപാൻ വൈ സർപയാഗാഗൗ
സ ഹോഷ്യതി രുഷാൻവിതഃ || 36 ||

കാവഷേയം പുരോധായ
തുരം തുരഗമേധയാട് |
സമന്താത് പൃഥിവീം സർവാം
ജിത്വാ യക്ഷ്യതി ചാധ്യരെഃ || 37 ||

തസ്യ പുത്രഃ ശതാനീകോ
യാജ്ഞവൽക്യാത് ത്രയീം പഠൻ |
അസ്ത്രജ്ഞാനം ക്രിയാജ്ഞാനം
ശൗനകാത് പരമേഷ്യതി || 38 ||

സഹസ്രാനീകസ്തത്പുത്രസ്തതശ്ചൈവാശ്വമേധജഃ |
അസീമകൃഷ്ണസ്തസ്യാപി നേമിചക്രസ്തു തത്സുതഃ || 39 ||

ഗജാഹ്വയേ ഹൃതേ നദ്യാ കൗശാംബ്യാം സാധു വത്സ്യതി |
ഉക്തസ്തതശ്ചിത്രരഥസ്തസ്ഥാത് കവിരഥഃ സുതഃ || 40 ||

തസ്ഥാച്ച വൃഷ്ടിമാംസ്തസ്യ സുഷേണോഽഥ മഹീപതിഃ |
സുനീഥസ്തസ്യ ഭവിതാ നൃപക്ഷുർയത് സുഖീനലഃ || 41 ||

പരിപ്ലവഃ സുതസ്തസ്ഥാൻമേധാവി സുനയാത്മജഃ |
നൃപഞ്ജയസ്തതോ ദൂർവസ്തിമിസ്തസ്ഥാജ്ജനിഷ്യതി || 42 ||

തിമേർബൃഹദ്രഥസ്തസ്ഥാച്ഛതാനീകഃ സുദാസജഃ |
ശതാനീകാദ് ദൂർഭമനസ്തസ്യാപത്യം ബഹീനരഃ || 43 ||

ദണ്ഡപാണിർനിമിസ്തസ്യ

ക്ഷേമകോ ഭവിതാ നൃപഃ |

ബ്രഹ്മക്ഷത്രസ്യ വൈ പ്രോക്തോ

വംശോ ദേവർഷിസത്കൃതഃ || 44 ||

ക്ഷേമകം പ്രാപ്യ രാജാനം സംസ്ഥാം പ്രാപ്സ്യതി വൈ കലൗ |

അഥ മാഗധരാജാനോ ഭവിതാരോ വദാമി തേ || 45 ||

ഭവിതാ സഹദേവസ്യ മാർജ്ജാരിര്യച്ഛൂതശ്രവാഃ |

തതോയുതായുസ്തസ്യാപി നിരമിത്രോഽഥ തത്സുതഃ || 46 ||

സുനക്ഷത്രഃ സുനക്ഷത്രാദ് ബൃഹത്തേനോഽഥ കർമ്മജിത് |

തതഃ സ്യതഞ്ജയാദ് വിപ്രഃ ശുചിസ്തസ്യ ഭവിഷ്യതി || 47 ||

ക്ഷേമോഽഥ സുവ്രതസ്തസ്ഥാദ് ധർമസുത്രഃ ശമസ്തതഃ |

ദൃമത്തേനോഽഥ സുമതിഃ സുബലോ ജനിതാ തതഃ || 48 ||

സുനീമഃ സത്യജിദഥ വിശ്വജിദ് യദ് രിപുഞ്ജയഃ |

ബാർഹദ്രഥാശ്ച ഭൂപാലാ ഭാവ്യഃ സാഹസ്രവത്സരം || 49 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ||